5. หลักทรัพย์

โดย ครูภูริวัฒน์ เกื้อทาน

หุ้นสามัญและลักษณะ

หุ้นสามัญ เป็นเงินทุนส่วนของเจ้าของกิจการ ผู้เป็นเจ้าของหรือถือหุ้นสามัญจึงมีสิทธิในกิจการและการดำเนินงาน

หุ้นสามัญ ไม่มีการกำหนดชำระเงินคืน บริษัทจะเรียกคืนไม่ได้ สลายตัวไปก็ต่อเมื่อบริษัทเลิก/ล้มกิจการ ผู้ลงทุนในหุ้นสามัญรับความเสี่ยงเต็มที่

ประโยชน์และกำไรมาจาก เงินปันผล (Dividend) เมื่อกิจการมีกำไรจากการดำเนินงานแล้วเฉลี่ยคืนผู้ถือหุ้น และกำไรจากส่วนต่างราคาหุ้นสามารถที่เพิ่มขึ้น กรณีขายหุ้นสามัญ

ครูภูริวัฒน์ เกื้อทาน

มูลค่าและราคาหุ้นสามัญ

Par Value (มูลค่าหุ้นที่ตราไว้) มูลค่าหุ้นที่จดทะเบียนไว้กับตลาดหลักทรัพย์

Book Value (มูลค่าตามบัญชี) มูลค่าหุ้นตามสถานะทางบัญชีของบริษัท หาได้จาก สินทรัพย์หักหนี้สินและส่วนของเจ้าของ หารด้วยจำนวนหุ้นที่จำหน่าย

Market Value (ราคาตลาดของหุ้นสามัญ) ราคาของหุ้นที่มีการซื้อขายในตลาดในช่วงระยะเวลานั้นๆ

ครูภูริวัฒน์ เกื้อทาน

สิทธิของผู้ถือหุ้นสามัญ

การลงทุนในหุ้นสามัญ กฎหมายกำหนดสิทธิไว้ดังนี้

1. สิทธิในการบริหารและควบคุมบริษัท
2. การออกเสียงเพื่อเลือกตั้งคณะกรรมการ : เสียงข้างมาก , เสียงสะสม
3. สิทธิเหนือสินทรัพย์ : เงินสด กำไร
4. สิทธิเหนือรายได้ : เงินปันผล จองหุ้นใหม่
5. การซื้อหุ้นคืน

ครูกฤวัฒน์ เกื้อทาน

ประโยชน์/ข้อจำกัดการออกหุ้นสามัญ

ประโยชน์	ข้อจำกัด
1. ทำได้ง่ายกว่า ออกหุ้นกู้ หุ้นบุริมสิทธิ์	1. อำนาจบริหารกระจายไปให้ผู้ถือหุ้น
2. เป็นเงินทุนที่ให้ความมั่นใจต่อเจ้าหนี้	2. หุ้นเพิ่มกำไรต่อหุ้นลดลง
3. เงินปันผลที่จ่ายผู้ถือหุ้นขึ้นอยู่กับกำไรบริษัท	3. ปันผลหุ้นสามัญสูงกว่า หุ้นกู้ หุ้นบุริมสิทธิ์
4.ไม่มีกำหนดอายุไถ่ถอนคืน	4. ค่าใช้จ่ายในการออกหุ้นสูงกว่า

ครูกฤวัฒน์ เกื้อทาน

การประเมินมูลค่าหุ้นสามัญ

แบ่งออกเป็น 2 กรณี

1. **กรณีตั้งใจถือหุ้นตลอดไปไม่มีกำหนด** : ผลประโยชน์ที่จะได้รับ คือเงินปันผล เท่านั้น

2. **กรณีกำหนดเวลา** : ผลประโยชน์ที่จะได้รับคือ เงินปันผลและส่วนต่างของราคาที่เปลี่ยนแปลงไปของหุ้นสามัญ

ครูภูริวัฒน์ เกื้อทาน

หุ้นบุริมสิทธิ

เป็นหุ้นกึ่งหนี้สินกึ่งเจ้าของ (Hybrid) มีเงินปันผลแต่อัตราคงที่เช่นเดียวกับหุ้นกู้ และถือเป็นค่าใช้จ่ายของบริษัท ไม่ว่าจะมีกำไรหรือไม่ก็ต้องจ่ายเงินปันผลให้กับผู้ถือหุ้นบุริมสิทธิ มีสิทธิเรียกร้องในทรัพย์สินก่อนหุ้นสามัญ ไม่มีกำหนดไถ่ถอน จะคืนทุนก็ต่อเมื่อบริษัทเลิกกิจการ สิทธิในการแปรสภาพเป็นหุ้นสามัญได้ สิทธิในการเรียกคืนสูงกว่ามูลค่า แต่ไม่มีสิทธิ์ในการออกเสียงเลือกตั้งผู้บริหาร แบ่งเป็นประเภทต่างๆ ดังนี้

1. ชนิดสะสม (Cumulative Preferred Stock)
2. ชนิดไม่สะสม (Non- Cumulative Preferred Stock)
3. ชนิดร่วมรับ (Participating Preferred Stock)
4. ชนิดไม่ร่วมรับ (Non- Participating Preferred Stock)

ครูกฤวัฒน์ เกื้อทาน

ข้อดี–ข้อเสียของหุ้นบุริมสิทธิ์

ข้อดี	ข้อเสีย
1.ไม่มีภาระผูกพัน (ไม่ต้องจ่ายดอกเบี้ย)	1. เงินปันผลหุ้นบุริมสิทธิ์ต้องหักภาษี
2. ไม่กำหนดอายุไถ่ถอน	2. เงินปันผลมีอัตราสูงกว่าดอกเบี้ยหุ้นกู้
3. เป็นการเพิ่มส่วนของเจ้าของ ฐานะของบริษัทมั่นคงขึ้น	3. ค่าใช้จ่ายในการออกหุ้นบุริมสิทธิสูงกว่าออกหุ้นกู้
4. ผู้ถือหุ้นไม่มีอำนาจในการบริหาร	

ครูกฤวัฒน์ เกื้อทาน

ส่วนประกอบต้นทุนเงินทุนของหุ้นบุริมสิทธิ์

อัตราผลตอบแทนขั้นต่ำ

$$= \frac{\text{เงินปันผลของหุ้นบุริมสิทธิ์}}{\text{ราคาตลาดของหุ้นบุริมสิทธิ์}}$$

ต้นทุนของเงินทุนของหุ้นบุริมสิทธิ์

$$= \frac{\text{เงินปันผลของหุ้นบุริมสิทธิ์}}{\text{เงินสุทธิที่ได้รับจากการขายหุ้นบุริมสิทธิ}}$$

ครูภูริวัฒน์ เกื้อทาน

ปัจจัยในการประเมินหุ้นบุริมสิทธิ

1. Earning per Share (รายได้ต่อหุ้น)
2. Dividend Coverage (เงินปันผลต่อหุ้น)
3. Assets Per Share (มูลค่าต่อหุ้น)
4. Yield (อัตราผลตอบแทน)

ครูกฤวัฒน์ เกื้อทาน

หุ้นกู้

คือ เอกสารสัญญาที่บริษัทจะจ่ายเงินคืนพร้อมดอกเบี้ยตามที่กำหนดเมื่อครบกำหนดสัญญา โดยบริษัทจดทะเบียนเท่านั้น ที่สามารถออกหุ้นกู้ได้ ใบหุ้นกู้ต้องระบุรายการดังนี้

ชื่อบริษัท เลขจดทะเบียนบริษัท จำนวนทุนจดทะเบียนและที่ชำระแล้ว จำนวนเงินที่ออกหุ้นกู้ วันเดือนปีที่จดทะเบียนออกหุ้นกู้ ชื่อผู้ถือหุ้นกู้ ชนิด มูลค่า เลขที่ใบหุ้น จำนวนหุ้น จำนวนเงิน อัตราดอกเบี้ย ระยะเวลาการกู้ วิธีการ เวลา สถานที่ชำระดอกเบี้ยและการไถ่ถอนหุ้นกู้ ลายมือชื่อกรรมการ(อย่างน้อย 2 คน) วันเดือนปีที่ออกหุ้กู้

ครูกฤวัฒน์ เกื้อทาน

ข้อดี–ข้อเสียในการออกหุ้นกู้

ข้อดี	ข้อเสีย
1. ผู้ถือหุ้นกู้มีสถานะเป็นเจ้าหนี้ ไม่ใช่ผู้ถือหุ้น	1. ไม่สามารถผิดนัดจ่ายดอกเบี้ยได้ ผู้ถือหุ้นกู้สามารถฟ้องล้มละลายได้
2. ผู้ถือหุ้นกู้ได้ประโยชน์จากกำไรและอัตราดอกเบี้ยที่กำหนดเท่านั้น	2. ต้องให้ผลประโยชน์ตามที่ระบุในสัญญาแม้บริษัทจะไม่มีกำไรก็ตาม

ครูกฤวัฒน์ เกื้อทาน

ชนิดของหุ้นกู้

1. หุ้นกู้มีหลักทรัพย์ค้ำประกัน
2. หุ้นกู้ไม่มีหลักทรัพย์ค้ำประกัน
3. หุ้นกู้ที่จดทะเบียนชื่อผู้ถือ
4. หุ้นกู้ที่ออกให้แก่ผู้ถือ
5. หุ้นกู้ที่ครบกำหนดไถ่ถอนในวันเดียว
6. หุ้นกู้ที่ครบกำหนดไถ่ถอนในระยะเวลาต่างๆกัน
7. หุ้นกู้ที่บริษัทสงวนสิทธิที่จะไถ่ถอนคืนก่อนกำหนด
8. หุ้นกู้ที่เปลี่ยนเป็นหุ้นสามัญได้ (หุ้นกู้แปลงสภาพ)

ครูภูริวัฒน์ เกื้อทาน

การโอนหุ้นกู้

1. การโอนหุ้นกู้ชนิดระบุชื่อผู้ถือหุ้น
2. การโอนหุ้นกู้ชนิดไม่ระบุชื่อผู้ถือหุ้น

บริษัทที่ออกหุ้นกู้ต้องมีทะเบียนผู้ถือหุ้นกู้ตามรายการดังนี้

1. ชนิด มูลค่า เลขที่ใบหุ้นกู้ จำนวนหุ้นกู้ และจำนวนเงิน
2. วันชำระดอกเบี้ยหุ้นกู้
3. วันไถ่ถอนหุ้นกู้

ครูกฤวัฒน์ เกื้อทาน

พันธบัตรธุกิจ

พันธบัตรธุรกิจ คือ ตราสารที่ใช้ในการกู้เงินระยะยาวที่มีหลักประกัน โดยผู้ออกพันธบัตรสัญญาว่าจะจ่ายชำระเงินต้นตามที่ระบุไว้ในอนาคต หรือจ่ายดอกเบี้ยเป็นรายงวดหรือรายปี ตลอดอายุของพันธบัตรฉบับนั้น

ข้อตกลงในการออกพันธบัตรธุรกิจ ประกอบด้วยบุคคล 3 ฝ่าย คือ บริษัทผู้ขอกู้เงิน ผู้ถือพันธบัตรธุรกิจ และทรัสตี

ครูภูริวัฒน์ เกื้อทาน

ประเภทของพันธบัตร

1. พันธบัตรจำนอง (Mortgage Bond) แบ่งได้ 2 อย่าง

    1) Close-ECN Issue : สินทรัพย์ถาวรเป็นหลักประกัน

    2) After –acquired Property Clause : เจ้ามีเพิ่มข้อกำหนด

2. พันธบัตรมีหลักทรัพย์

3.พันธ์บัตรที่มีสังหาเป็นหลักประกัน

4. พันธบัตรชนิดมีเงื่อนไขพิเศษ

5. Debenture

6. Sub-ordiated Debenture

ครูภูริวัฒน์ เกื้อทาน

การประเมินมูลค่า/สิ่งจูงใจลงทุนในพันธบัตร

ปัจจัยในการประเมิน	สิ่งจูงใจลงทุน
1. ลักษะของธุรกิจ 2. ภาวะเศรษฐกิจ 3. โครงสร้างของทุน	1. สิทธิในการแปลงสภาพ 2. ราคาตลาดของหุ้นกู้แปลงสภาพ 3.สิทธิพิเศษผู้ถือพันธบัตร

ครูกฤวัฒน์ เกื้อทาน